

Brüssel, 6.2.2015
COM(2015) 48 final

2015/0027 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

mis käsitleb kaitset kolmanda riigi vastuvõetud õigusaktide eksterritoriaalse kohaldamise mõju ja nendel õigusaktidel põhinevate või neist tulenevate meetmete eest (uuesti sõnastatud)

SELETUSKIRI

1. Kodanike Euroopa jaoks peab komisjon oluliseks Euroopa Liidu õigust lihtsustada ja selgemaks muuta, nii et see oleks kodanikule loetavam ja kättesaadavam; see annab kodanikule parema võimaluse talle antud õigusi kasutada.

Seda eesmärki ei ole võimalik saavutada, kuni arvukad sätted, mida on korduvalt ja sageli oluliselt muudetud, asuvad laiali, osad esialgses õigusaktis ja osad muutvates õigusaktides. Nii tuleb kehtiva õiguse kindlakstegemiseks uurida ja võrrelda suurt hulka õigusakte.

Muudetud õigusaktide kodifitseerimine on seega oluline õiguse selguse ja loetavuse saavutamiseks.

2. 1. aprillil 1987. aastal otsustas¹ komisjon anda oma talitustele ülesande kodifitseerida kõik õigusaktid hiljemalt kümnenda muudatuse järel. Komisjon rõhutas, et see on minimaalne nõue ning et õigusnormide arusaadavuse ja selguse huvides tuleks talitustel püüda nende vastutusallas olevaid tekste kodifitseerida veel tihedamini.
3. Seda kinnitati Edinburghi Euroopa Ülemkogu eesistuja järelustega detsembris 1992², rõhutades kodifitseerimise tähtsust, mis annab õiguskindlust konkreetsel ajahetkel asjas kohaldamisele kuuluva õiguse osas.

Kodifitseerides tuleb täpselt järgida tavapäraselt Liidu õigusaktide vastuvõtmiseks ettenähtud seadusandlikku menetlust.

4. Käesoleva ettepaneku eesmärk on kodifitseerida nõukogu 22. novembri 1996. aasta määrus (EÜ) nr 2271/96, mis käsitleb kaitset kolmanda riigi vastuvõetud õigusaktide eksterritoriaalse kohaldamise mõju ja nendel õigusaktidel põhinevate või neist tulenevate meetmete eest³. Uus määrus asendab sellesse inkorporeeritud õigusaktid, säilitades kodifitseeritud õigusaktide sisu⁴. Samas on vaja määruse (EÜ) nr 2271/96 artiklites 5 ja 12 teha ka mõningaid sisulisi muudatusi delegeerimaks komisjonile volitusi, et kehtestada kriteeriumid kõnealuse määruse artikli 5 teises lõigus sisalduva sätte rakendamiseks. Niisiis on ettepanek esitatud uuesti sõnastamisena.
5. Uuesti sõnastamise ettepanek on koostatud määruse (EÜ) nr 2271/96 ja selle muutmisakti eelneva konsolideerimise alusel 22 ametlikus keeles, mis on teostatud Euroopa Liidu Väljaannete Talituse poolt andmetöötuse abil. Juhul kui artiklitele on antud uued numbrid, siis vastavus vanade ja uute numbrite vahel on näidatud tabelis, mis on uuesti sõnastatud määruse III lisas.

¹ KOM(87) 868 PV.

² Vt järelduste 3 lisa A osa.

³ Õigusloomeprogrammi lülitatud 2014.

⁴ Vt käesoleva ettepaneku II lisa.

↓ 2271/96 (kohandatud)

2015/0027 (COD)

☒ Ettepanek: ☒

☒ EUROOPA PARLAMENDI JA ☒ NÕUKOGU MÄÄRUS

mis käsitleb kaitset kolmanda riigi vastuvõetud õigusaktide eksterritoriaalse kohaldamise mõju ja nendel õigusaktidel põhinevate või neist tulenevate meetmete eest (uuesti sõnastatud)

☒ EUROOPA PARLAMENT JA ☒ EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa ☒ Liidu toimimise lepingut ☒, eriti selle ☒ artiklit 64, artikli 207 lõiget 2 ja artiklit 352, ☒

võttes arvesse ☒ Euroopa Komisjoni ☒ ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁵,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades, ☒ järgmist ☒:

↓ uus

(1) Nõukogu määrust (EÜ) nr 2271/96⁶ on korduvalt oluliselt muudetud⁷. Kuna määrusesse on vaja teha uusi muudatusi, tuleks see selguse huvides uuesti sõnastada.

↓ 2271/96 põhjendus 1
(kohandatud)

(2) ☒ Liidu ☒ eesmärkide hulka kuulub maailmakaubanduse harmoonilisele arengule ja rahvusvahelise kaubanduse piirangute järkjärgulisele kaotamisele kaasaaitamine.

↓ 2271/96 põhjendus 2
(kohandatud)

(3) ☒ Liit ☒ püüab võimalikult laias ulatuses saavutada liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelist kapitali vaba liikumist, sealhulgas otseinvesteeringute (k.a kinnisvarainvesteeringud), finantsteenuste pakkumise ja väärtpaberite kapitaliturule lubamise igasuguste piirangute kõrvaldamist.

⁵ ELT C [...], [...], lk [...].

⁶ Nõukogu 22. novembri 1996. aasta määrus (EÜ) nr 2271/96, mis käsitleb kaitset kolmanda riigi vastuvõetud õigusaktide eksterritoriaalse kohaldamise mõju ja nendel õigusaktidel põhinevate või neist tulenevate meetmete eest (EÜT L 309, 29.11.1996, lk 1).

⁷ Vt II lisa.

↓ 2271/96 põhjendus 3

- (4) Kolmas riik on kehtestanud teatavad seadused, määrused ja muud õigusaktid, mille sihiks on reguleerida liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate füüsiliste ja juriidiliste isikute tegevust.

↓ 2271/96 põhjendus 4

- (5) Nende seaduste, määruste ja muude õigusaktide eksterritoriaalse kohaldamisega rikutakse rahvusvahelist õigust ja takistatakse eespool nimetatud eesmärkide saavutamist.

↓ 2271/96 põhjendus 5
(kohandatud)

- (6) Need seadused, määrused ja muud õigusaktid ja neil põhinevad või nendest tulenevad meetmed mõjutavad või võivad tõenäoliselt mõjutada kehtivat õiguskorda ja kahjustavad liidu huve ning Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) alusel oma õigusi kasutavate füüsiliste ja juriidiliste isikute huve.

↓ 2271/96 põhjendus 6
(kohandatud)

- (7) Nimetatud erandlike asjaolude tõttu on vaja liidu tasemel kaitsta kehtivat õiguskorda, liidu ja nimetatud füüsiliste ja juriidiliste isikute huve , eelkõige kõrvaldades, neutraliseerides, tõkestades või muul viisil tõrjudes kõnealuste välisriigi õigusaktide mõju.

↓ 2271/96 põhjendus 7

- (8) Nõue esitada infot vastavalt käesolevale määrusele ei takista liikmesriigil nõudmast samalaadse info esitamist oma riigiasutustele.

↓ 2271/96 põhjendus 8

- (9) Nõukogu on vastu võtnud ühismeetme 96/668/CFSP⁸ tagamaks, et liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid nende füüsiliste ja juriidiliste isikute kaitseks, kelle huve mõjutavad eespool nimetatud seadused ja neil põhinevad meetmed, kui need huvid ei ole kaitstud käesoleva määrusega.

⁸ Nõukogu 22. novembri 1996. aasta ühismeede Euroopa Liidu lepingu artiklite J.3 ja K.3 alusel vastuvõetud meetmete kohta, mis on võetud kaitseks kolmanda riigi vastuvõetud õigusaktide ja nendel õigusaktidel põhinevate või neist tulenevate meetmete eksterritoriaalse kohaldamise mõju eest (EÜT L 309, 29.11.1996, lk 7).

↓ 37/2014 artikkel 1 ja VI lisa
punkt 6 (kohandatud)
⇒ uus

- (10) Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte ☒ käesoleva määruse I ☒ lisa muutmiseks ⇒ nagu ka selliste kriteeriumide kehtestamiseks, millega isikutele antakse volitused täita täielikult või osaliselt nõudeid või keelde, sealhulgas välisriigi kohtute nõudeid, juhtudel, kui täitmata jätmine kahjustaks oluliselt nende isikute või liidu huve ⇐. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (11) ☒ Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ☒ ühetaolised tingimused, ☒ tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused ☒. ☒ Neid volitusi tuleks teostada ☒ kooskõlas ☒ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ☒ määrusega (EL) nr 182/2011⁹.

↓ 2271/96 põhjendus 11
(kohandatud)

- (12) ☒ ELi toimimise lepingus ☒ ei nähta käesoleva määruse teatavate sätete vastuvõtmiseks ette muid volitusi peale artiklis ☒ 352 ☒ sätestatute,

↓ 2271/96 (kohandatud)

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesoleva määrusega nähakse ette kaitse käesoleva määruse ☒ I ☒ lisas esitatud seaduste, määruste ja muude õigusaktide eksterritoriaalse kohaldamise mõju eest ja nendel põhinevate või neist tulenevate meetmete eest ning selle mõju tõrjumine, kui niisugune kohaldamine mõjutab artiklis 11 nimetatud isikute huve, kes tegutsevad rahvusvahelises kaubanduses ja/või on seotud kapitali liikumisega ning ☒ liidu ☒ ja kolmandate riikide vahelise äritegevusega.

↓ 37/2014 artikkel 1 ja lisa
punkti 6 alapunkt 1 (kohandatud)

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 12 vastu delegeeritud õigusakte, et lisada käesoleva määruse I lissasse kolmandate riikide seadused, määrused ja muud õigusaktid, mida kohaldatakse väljaspool asjaomase kolmanda riigi territooriumi ja mis kahjustavad liidu huve ning ☒ ELi ☒ toimimise lepingu kohaseid õigusi kasutatavate füüsiliste ja juriidiliste isikute huve, ning jätta nimetatud lisast välja seadused, määrused ja muud õigusaktid, millel sellist mõju enam ei ole.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

Artikkel 2

Kui artiklis 11 nimetatud isikute majandus- ja/või finantshuve mõjutavad otseselt või kaudselt I lisas määratletud seadused või neil põhinevad või neist tulenevad toimingud, teatab nimetatud isik sellest komisjonile 30 päeva jooksul alates kõnealuse teabe saamisest. Kui mõjutatakse juriidiliste isikute huve, käib komisjoni teavitamise kohustus direktorite, juhatajate ja muude juhtimisvastutusega isikute kohta.

Komisjoni taotlusel esitab see isik kogu käesoleva määruse seisukohast asjakohase ja komisjoni taotlusele vastava teabe 30 päeva jooksul taotluse kuupäevast alates.

Kogu teave edastatakse komisjonile kas otse või liikmesriikide pädevate asutuste kaudu. Kui teave edastatakse otse komisjonile, teatab komisjon sellest viivitamata selle liikmesriigi pädevatele asutustele, kus teabe esitanud isik elab või on registreeritud.

Artikkel 3

Vastavalt artiklile 2 esitatud teavet kasutatakse ainult selleks, milleks seda nõuti.

Konfidentsiaalse või konfidentsiaalselt edastatud teabe kohta kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus. Komisjon ei avalda teavet ilma seda andnud isiku otsese loata.

Niisuguse teabe edastamist lubatakse, kui komisjon on kohustatud või volitatud seda tegema, eelkõige seoses kohtumenetlusega. Teabe edastamisel tuleb arvesse võtta asjaomase isiku õigustatud huvi, et ei avaldataks tema ärisaladusi.

Käesolev määrus ei välista üldinfo avaldamist komisjoni poolt. Avaldamist ei lubata, kui see ei ole koosõlas teabe esitamise esialgse eesmärgiga.

Kui rikutakse salastatuse nõuet, on teabe algsel edastajal õigus nõuda, et see olenevalt asjaoludest kas kustutatakse, jäetakse arvesse võtmata või korrigeeritakse.

Artikkel 4

Ühtki liidust väljaspool asuva kohtu otsust ega ühtki liidust väljaspool asuva haldusasutuse otsust, mis otseselt või kaudselt jõustavad I lisas nimetatud seadusi või neil põhinevaid või neist tulenevaid meetmeid, ei tunnustata ega pöörata täitmisele ühelgi viisil.

Artikkel 5

Ükski artiklis 11 nimetatud isik ei täida vahetult ega oma tütarettevõtja või muu vahendusisiku kaudu tegutsedes või tahtlikult tegutsemata jättes mingeid nõudeid ega keelde, sealhulgas välisriigi kohtute nõudeid, mis otseselt või kaudselt põhinevad I lisas määratletud seadustel või neil põhinevatel või neist tulenevatel toimingutel.

Isikutele võib koosõlas artikli 7 punktiga b ja artiklis 8 viidatud korras anda loa neid seadusi täielikult või osaliselt täita niivõrd, kui võrd mittetäitmine kahjustaks oluliselt nende või liidu huve. ~~Käesoleva sätte kohaldamise kriteeriumid kehtestatakse artiklis 8 sätestatud korras.~~ Kui on piisavalt tõendeid, et mittetäitmine võiks põhjustada füüsilisele või juriidilisele isikule olulist kahju, esitab komisjon viivitamata artikli 8 lõikes 1 nimetatud komiteele vastavalt käesoleva määruse tingimustele võetavate asjakohaste meetmete eelnõu.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 12 vastu delegeeritud õigusaktid, et kehtestada kriteeriumid käesoleva artikli teise lõigu kohaldamiseks.

Artikkel 6

Igal artiklis 11 nimetatud isikul, kes tegutseb artiklis 1 nimetatud valdkondades, on õigus nõuda selliste kahjude, sealhulgas kohtukulude, hüvitamist, mida kõnealusele isikule on põhjendanud I lisas nimetatud seaduste või neil põhinevate või neist tulenevate meetmete kohaldamine.

Kahjusid võib sisse nõuda füüsiliselt või juriidiliselt isikult või muult kahju põhjendanud üksuselt või mis tahes isikult, kes tegutseb nende nimel või nende vahendajana.

Vastavalt käesolevale artiklile algatatud menetluste ja tehtud otsuste suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1215/2012¹⁰. Kahjude hüvitamist võib taotleda kõnealuse määruse II peatüki 2., 3., 4., 6. ja 7. jaosätete alusel, samuti vastavalt kõnealuse määruse artiklile 67 iga liikmesriigi kohtute algatatud kohtumenetluse kaudu, kus sel isikul, üksusel, tema nimel tegutseval isikul või vahendajal on vara.

Kooskõlas kohaldatava seadusega võib kahjude sissenõudmine toimuda nende isikute, üksuste, nende nimel tegutsevate isikute või vahendajate liidus oleva vara, sealhulgas liidus registreeritud juriidilise isiku aktsiate või osade konfiskeerimise ja müümise vormis ilma et see piiraks muude asjakohaste vahendite kasutamist.

Artikkel 7

Käesoleva määruse rakendamisel peab komisjon:

- a) teavitama käesoleva määruse kohaselt saadud teabe alusel Euroopa Parlamenti ja nõukogu viivitamata ja täies ulatuses artiklis 1 nimetatud seaduste, määruste ja muude õigusaktide ja neist tulenevate meetmete mõjust ning korrapäraselt avaldama täiemahulise aruande;
- b) andma loa artiklis 5 viidatud tingimustele, ja kui kehtestatakse komitee arvamuse esitamise tähtajad, arvestama täiel määral tähtaegu, millest peavad kinni pidama isikud, kes peavad luba taotlema;
- c) avaldama teate *Euroopa* *Liidu* *Teatajas* kohtuotsuste ja otsuste kohta, mille suhtes kohaldatakse artikleid 4 ja 6;
- d) avaldama *Euroopa* *Liidu* *Teatajas* artikli 2 kolmandas lõigus nimetatud liikmesriikide pädevate asutuste nimed ja aadressid.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT L 351, 20.12.2012, lk 1).

↓ 37/2014 artikkel 1 ja lisa
punkti 6 alapunkt 3

Artikkel 8

1. Artikli 7 punkti b rakendamisel abistab komisjoni eksterritoriaalse seadusandluse komitee. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas käesoleva artikli lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

↓ 2271/1996 (kohandatud)

Artikkel 9

Iga liikmesriik määrab käesoleva määruse vastavate sätete rikkumise korral rakendatavad sanktsioonid. Need sanktsioonid peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 10

Komisjon ja liikmesriigid teatavad üksteisele meetmetest, mida nad on võtnud vastavalt käesolevale määrusele, ja edastavad kõikvõimaliku muu käesoleva määrusega seotud asjakohase teabe.

Artikkel 11

1. Käesolevat määrust kohaldatakse:

- a) kõikide liidus elavate füüsiliste isikute suhtes, kes on liikmesriigi kodanikud;
- b) kõikide liidus registreeritud juriidiliste isikute suhtes;
- c) kõikide nõukogu määruse (EMÜ) nr 4055/86¹¹ artikli 1 lõikes 2 nimetatud füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes;
- d) kõikide muude füüsiliste isikute suhtes, kes elavad liidus, kui see isik ei viibi riigis, mille kodanik ta on;
- e) kõikide muude tööülesandeid täitvate füüsiliste isikute suhtes liidu territooriumil, kuhu on arvatud ühenduse territoriaalveed ja õhuruum ja liikmesriigi jurisdiktsiooni või kontrolli all olevad mis tahes õhusõidukid või laevad.

2. Lõike 1 kohaldamisel tähendab mõiste “liidus elav isik” isiku vähemalt 6 kuulist seaduslikku viibimist liidus nende 12 kuu jooksul, mis eelnevad vahetult kuupäevale, mil vastavalt käesolevale määrusele tekivad kohustused või kasutatakse õigusi.

¹¹ Nõukogu 22. detsembri 1986. aasta määrus (EMÜ) nr 4055/86 teenuste osutamise vabaduse põhimõtte kohaldamise kohta liikmesriikide ning liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelises merevees (EÜT L 378, 31.12.1986, lk 1).

Artikkel 12

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 1 ⇒ ja artiklis 5 ⇐ osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 20. veebruari 2014. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 1 ⇒ ja artiklis 5 ⇐ osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 1 ⇒ ja artikli 5 ⇐ alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega nelja kuu võrra.

Artikkel 13

Määrus (EÜ) nr 2271/96 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt III lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 14

Käesolev määrus jõustub ☒ kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* ☒.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja